

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 12 OCTOMBRIE 1978¹

Comisia Comunităților Europene împotriva Regatului Belgiei

Cauza 156/77

În cauza 156/77,

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE, reprezentată de consilierul său juridic, domnul George L. Close, în calitate de agent, asistat de către domnul Charles Lux, membru al serviciului juridic, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul consilierului său juridic, domnul Mario Cervino, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

reclamantă,

împotriva

REGATULUI BELGIEI, reprezentat de către ministrul Afacerilor Externe, al cărui agent este domnul Robert Hoebaer, Director la Ministerul Afacerilor Externe, al Comerțului Exterior și Cooperării pentru Dezvoltare și ai cărui consilieri sunt domnii W. van Gerven și P. Derom, avocați la baroul din Bruxelles, cu domiciliul ales în Luxemburg, la Ambasada Belgiei, 4 Rue des Girondins, residence Champagne,

pârât,

având ca obiect constatarea neîndeplinirii obligațiilor de către Regatul Belgiei, prin nerespectarea în termenul stabilit de către Comisie a deciziei acesteia din 4 mai 1976 privind ajutorul guvernului belgian către Société nationale des chemins de fer belges (SNCB) pentru tarifele directe internaționale feroviare pentru cărbune și oțel,

CURTEA,

compusă din domnii H. Kutscher, președinte, J. Mertens de Wilmars și A. J. Mackenzie Stuart, președinți de cameră, A. M. Donner, și P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe, G. Bosco și A. Touffait, judecători,

avocat general: H. Mayras

grefer: A. Van Houtte

pronunță prezenta

---

¹ Limba de procedură: franceza.

HOTĂRÂRE

În drept,

1 Întrucât prin acțiunea introdusă la 21 decembrie 1977 Comisia cere Curții să constate că „Regatul Belgiei, neconformându-se deciziei Comisiei din 4 mai 1976 privind ajutorul guvernului belgian către Société nationale des chemins de fer belges (SNCB) pentru tarifele directe internaționale feroviare pentru cărbune și oțel, în termenul stabilit de aceasta, nu a îndeplinit o obligație care îi revine în temeiul tratatului”;

2 întrucât în decizia din 4 mai 1976 (JO 1976 L 229, p. 24), Comisia a constatat la articolul 1 că ajutorul financiar acordat SNCB de către Regatul Belgiei în temeiul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul (CEE) nr. 1107/70 al Consiliului din 4 iunie 1970 privind acordarea ajutoarelor de stat pentru transportul feroviar, rutier și pe căi navigabile interioare, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 1473/75 din 20 mai 1975 (JO 1975 L 152, p. 1), nu este compatibil cu piața comună decât în măsura în care acesta ar fi acordat în temeiul articolului 4 al regulamentulului menționat;

3 aceasta a decis, de asemenea, ca Regatul Belgiei să ia măsurile necesare, în cel mai scurt timp și în cel mult trei luni fie pentru încetarea ajutorului în cauză, fie pentru modificarea bazei juridice a acestuia astfel încât acest ajutor să fie acordat în temeiul și în condițiile articolului 4 din Regulamentul nr. 1107/70;

4 deoarece Regatul Belgiei nu s-a conformat acestei decizii, Comisia a sesizat Curtea de Justiție prin prezenta acțiune în temeiul articolului 93 alineatul (2) al doilea paragraf din tratat;

Cu privire la admisibilitate

5 Întrucât Regatul Belgiei susține că acțiunea este inadmisibilă pe motiv că nu are bază legală în articolul 93 alineatul (2) al doilea paragraf din tratat;

6 în sprijinul acestei excepții, Regatul Belgiei susține că acele compensații menționate atât la articolul 3 alineatul (2) cât și la articolul 4 din Regulamentul nr. 1107/70, care constituie ajutoare în sensul articolului 77 din tratat, sunt, în temeiul acestei dispoziții, excluse din domeniul de aplicare al articolului 92 din tratat la al cărui alineat (1) se precizează în mod expres că se aplică „cu excepția derogărilor prevăzute de prezentul tratat”;

7 prin urmare, intervenția în cauză a Comisiei neputând fi justificată în cadrul articolului 92 din tratat, articolul 93 nu poate constitui o bază juridică valabilă pentru prezenta acțiune;

8 întrucât, cu toate că în întâmpinarea sa guvernul belgian a prezentat această excepție drept „o simplă remarcă” făcută nu „ca mijloc de apărare ci doar pentru a determina mai bine problemele de fond”, este totuși necesar să se examineze temeinicia acesteia;

9 întrucât prin această excepție Regatul Belgiei susține în substanță că decizia Comisiei din 4 mai 1976 ar fi afectată de o lipsă de competență care, fiind unul dintre viciile menționate la articolul 173 din tratat, nu poate, pentru motivele menționate în continuare, să fie examinată în cadrul prezentei proceduri;

10 de asemenea, aplicarea articolului 77 din tratat, care admite compatibilitatea ajutoarelor pentru transporturi cu tratatul doar în cazuri bine determinate ce nu prejudiciază interesele generale ale Comunității, nu poate avea ca efect exceptarea ajutoarelor pentru transporturi din sistemul general al tratatului cu privire la ajutoarele acordate de state și la controalele și procedurile prevăzute de acesta;

11 în acest sens Regulamentul nr. 1107/70 care enumeră la articolul 3 alineatul (1) – nemodificat prin Regulamentul nr. 1473/75 menționat anterior – cazurile și condițiile în care un ajutor acordat în temeiul articolului 77 din tratat poate fi justificat în temeiul acestei dispoziții, precizează la articolul 2 că „articolele 92 – 94 din tratat se aplică ajutoarelor acordate în domeniul transporturilor feroviare, rutiere și navale“;

12 intervenția Comisiei în speță fiind motivată prin constatarea că ajutorul în cauză intră sub incidența interdicției de la articolul 92 din tratat, acțiunea introdusă în urma acestei intervenții are bază legală în articolul 93 alineatul (2) al doilea paragraf din tratat;

prin urmare, excepția de inadmisibilitate ridicată de Regatul Belgiei nu este fondată;

Cu privire la fond

13 Întrucât Regatul Belgiei susține în esență că deschiderea unei proceduri pe baza articolului 93 din tratat împotriva ajutorului în litigiu este cu atât mai puțin justificată în speță deoarece Comisia nu a stabilit că acest ajutor întrunește condițiile de incompatibilitate enunțate la articolul 92 alineatul (1);

14 astfel Regatul Belgiei contestă temeinicia prezentei acțiuni contestând legalitatea deciziei din 4 mai 1976 prin care Comisia a constatat incompatibilitatea ajutorului în cauză cu piața comună;

15 Comisia susține că guvernul belgian, din cauza faptului ca nu a introdus o acțiune în anulare împotriva deciziei menționate în termenul de două luni prevăzut la articolul 173 alineatul (3) din tratat, este, prin urmare, privat de dreptul de a contesta legalitatea acesteia în cadrul prezentei proceduri;

16 întrucât articolul 93 din tratat, care conferă Comisiei competența necesară pentru a asigura aplicarea și respectarea principiilor din articolul 92, stabilește la alineatul (2) o procedură specială care permite acestei instituții să se pronunțe, în afara cazului excepțional și special prevăzut la al treilea paragraf, cu privire la compatibilitatea cu tratatul atât a ajutoarelor acordate de state sau prin resurse de stat, cât și, în temeiul

alineatului (3), a proiectelor de instituire sau de modificare a ajutoarelor și de a decide eventual suprimarea sau modificarea acestora;

17 în acest scop, alineatul (2) al doilea paragraf prevede că în cazul în care, după punerea în întârziere a celor interesați pentru a-și prezenta observațiile, Comisia constată că un ajutor nu este compatibil cu piața comună în termenii articolului 92 sau că acest ajutor este aplicat în mod abuziv, „aceasta decide că statul în cauză trebuie să îl elimine sau să îl modifice în termenul stabilit de aceasta“.

18 întrucât o asemenea decizie este, în termenii articolului 189 alineatul (4) din tratat, „obligatorie în toate elementele sale pentru destinatarii pe care îi desemnează“;

19 în măsura în care statul membru destinat consideră că nu se poate conforma acestei decizii, deoarece este neîntemeiată juridic, poate să conteste legalitatea acesteia prevalându-se de căile de atac care îi sunt deschise prin articolul 173 din tratat, în condițiile stabilite prin această dispoziție;

20 având în vedere că termenele de acțiune vizează protejarea certitudinii juridice evitând repunerea în cauză pe termen nedeterminat a actelor comunitare care antrenează efecte juridice, este exclus ca statul membru care nu a contestat, în termenul strict prevăzut la articolul 173 al treilea paragraf, pe calea deschisă în temeiul acestui articol, legalitatea deciziei Comisiei care îi este adresată, să o poată contesta prin intermediul articolului 184 din tratat, cu ocazia unei acțiuni introduse de Comisie pe baza articolului 93 alineatul (2) al doilea paragraf din tratat;

21 pe de o parte, excepția prevăzută la articolul 184 din tratat este limitată, în termenii acestei dispoziții, la litigiile „care contestă un regulament al Consiliului sau al Comisiei“ și nu ar putea fi invocată în niciun caz de statul membru care a fost destinat al unei decizii individuale;

22 pe de altă parte, reiese din textul articolului 93 alineatul (2) al doilea paragraf din tratat, în special din termenii „prin derogare de la articolele 169 și 170“ că acțiunea prevăzută de această dispoziție nu poate avea ca obiect decât neîndeplinirea de către statul membru interesat a obligației de a se conforma unei decizii a Comisiei care îi impune să suprimă sau să modifice un ajutor într-un termen determinat, astfel că, în cazul articolelor 169 și 170, acțiunea este îndreptată împotriva oricărei neîndepliniri de către un stat membru a uneia dintre obligațiile care îi revin în temeiul tratatului;

23 în aceste condiții, a permite unui stat membru destinat al unei decizii adoptate în temeiul articolului 93 alineatul (2) primul paragraf să conteste validitatea acesteia cu ocazia acțiunii prevăzute la al doilea paragraf, neținându-se seama de expirarea termenului prevăzut la articolul 173 alineatul (3) din tratat, ar fi inconciliabil cu principiile care guvernează căile de atac instituite de tratat și ar aduce atingere stabilității acestui sistem precum și principiului certitudinii juridice din care acesta se inspiră;

24 în cazul în care este adevărat că validitatea unui act comunitar poate totuși să fie contestată neținându-se seama de expirarea termenului stabilit la articolul 173 alineatul (3) prin intermediul procedurii pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare prevăzute la articolul 177 din tratat, o astfel de procedură prevăzută pentru toate actele instituțiilor și răspunzând doar nevoilor instanțelor naționale se supune unor obiective și unor norme diferite de cele care guvernează acțiunile prevăzute la articolul 173 din tratat și nu ar putea justifica o derogare de la principiul decăderii care decurge din expirarea termenelor de acțiune fără a înlătura semnificația juridică a articolului 173;

25 întrucât în speță Regatul Belgiei nu contestă faptul că nu s-a conformat deciziei Comisiei din 4 mai 1976;

26 Regatul Belgiei nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 93 combinat cu articolul 189 din tratat;

27 prin urmare, prezenta acțiune este întemeiată;

Cu privire la cheltuielile de judecată

28 Întrucât în temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată;

29 partea pârâtă a căzut în pretenții;

pentru aceste motive,

CURTEA,

hotărăște:

- (1) Regatul Belgiei, neconformându-se deciziei Comisiei din 4 mai 1976 privind ajutorul guvernului belgian către Société nationale des chemins de fer belges (SNCB) pentru tarifele directe internaționale feroviare pentru cărbune și oțel, în termenele stabilite de aceasta, nu a îndeplinit o obligație care îi revine în temeiul tratatului.**
- (2) Regatul Belgiei este obligat la plata cheltuielilor de judecată.**

Kutscher   Mertens de Wilmars   Mackenzie Stuart   Donner   Pescatore

Sørensen   O'Keefe   Bosco   Touffait

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 12 octombrie 1978.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
H. Kutschers